

Avalent>Otsige õigusvaldkonna spetsialisti>Õigusvaldkonna ametid

Õigusvaldkonna ametid

Inglismaa ja Wales

Sellel lehel antakse ülevaade teatavatest peamistest õigusvaldkonna ametitest Ühendkuningriigi Inglismaa ja Walesi jurisdiktsioonis. Ülevaade sisaldab teavet kohtunike, prokuröride ja eri liiki juristide kohta.

Kohtunikud

Inglismaa ja Walesi kohtusüsteemis töötab mitmesugustes kohtutes ja tribunales eri staatusega kohtunikke nii täis- kui ka osalise tööajaga ametikohtadel. Teavet Inglismaa ja Walesi kohtunike kohta leiate [Inglismaa ja Walesi kohtunike](#) veebisaidilt.

Täistööajaga kohtunikud

Ülemkohtunik (*Lord Chief Justice*) – ülemkohtunik on Inglismaa ja Walesi kohtusüsteemi juht ning Inglismaa ja Walesi kohtute president. Ülemkohtunikust sai Inglismaa ja Walesi kohtute president 3. aprillil 2006, kui lordkantsleri kohtuülesanded anti 2005. aasta põhiseaduse reformimise seadusega ülemkohtunikule. Ülemkohtunik on ka kriminaalkohtusüsteemi juht.

Kolleegiumite juhid – neli vanemkohtunikku, kellele alluvad muud õigusvaldkonnad: tsiviilkolleegiumi eesistuja apellatsioonikohtus (*Master of the Rolls*) tsiviilkohtus; kuninganna kohtu kolleegiumi eesistuja (*President of the Queen's Bench Division*); perekonnaasjade kolleegiumi eesistuja (*President of the Family Division*) ja lordkantsler kõrgema astme kohtus (*Chancellor of the High Court*). Lisateavet saab [Inglismaa ja Walesi kohtunike](#) veebisaidilt.

Lordide Koja apellatsioonikohtu kohtunikud (*Lords Justices of Appeal*) töötavad nii kriminaal- kui ka tsiviilasju menetlevas apellatsioonikohtus.

Kõrgema astme kohtu kohtunikud (*High Court Judges*) töötavad kõrgema astme kohtus, kus käsitletakse kõige keerukamaid tsiviilasju. Samuti arutavad nad kõige raskemaid ja tundlikumaid kriminaalasju (näiteks mõrvu) kroonikohtus (*Crown Court*).

Ringkonnakohtunikud (*Circuit Judges*) vaatavad tavaliselt läbi kriminaal-, tsiviil- ja perekonnaasju.

Piirkonnakohtunikud (*District Judges*) lahendavad tsiviilasju. Enamik nende tööst toimub kolleegiumites (mitte avalikel kohtuistungitel). Nende pädevuses on ka menetleda maakohtutes hagsid, mille eest on ette nähtud karistus, mis jääb allapoole kindlaksmääratud rahalist piirmäära (see vaadatakse aeg-ajalt üle) – seda piirmäära ületavaid kohtuasju menetlevad tavaliselt ringkonnakohtunikud. Piirkonnakohtunikud otsustavad enam kui 80% Inglismaa ja Walesi vaidlustatud tsiviilasjadest.

Piirkonnakohtunikud (rahukohtus) töötavad rahukohtutes ja menetlevad samasuguseid kohtuasju nagu palgata rahukohtunikud (vt allpool). Nad aitavad menetleda eelkõige mahukamaid ja keerukamaid asju.

Kõrgema astme kohtu madalama astme kohtunikud (*High Court Masters and Registrars*) on menetluskohtunikud, kes käsitlevad enamikku tsiviilküsimusi kõrgema astme kohtu lordkantsleri kantselei kolleegiumis ja kuninganna kohtu kolleegiumis.

Osalise tööajaga kohtunikud

Osalise tööajaga kohtunikud nimetatakse tavaliselt ametisse vähemalt viieks aastaks, arvestades ka asjaomast vanusepiirangut. Osalise tööajaga kohtunike peamised kategooriad on järgmised:

kõrgema astme kohtu asekohtunikud (*Deputy High Court Judges*), kes töötavad ühes või mitmes kõrgema astme kohtu kolleegiumis;

kõrgemad kohtuametnikud (*Recorders*), kelle pädevus on sarnane ringkonnakohtunike omaga, ehkki üldiselt tegelevad nad lihtsamate kohtuasjadega;

piirkonnaasekohtunikud (*Deputy District Judges*), kes töötavad maakohtutes ja kõrgema astme kohtu piirkondlikes büroodes. Nad tegelevad piirkonnakohtunike kohtualluvusse kuuluvate kõige lihtsamate kohtuasjadega;

piirkonnaasekohtunikud rahukohtutes (*Deputy District Judges (Magistrates' Courts)*) lahendavad samalaadseid kohtuasju nagu nende täistööajaga töötavad kolleegid;

kõrgema astme kohtu madalama astme asekohtunikud (*Deputy High Court Masters and Registrars*) lahendavad samalaadseid kohtuasju nagu nende täistööajaga töötavad kolleegid.

Tribunalide kohtunikud (*Tribunal judges*)

Tribunalid menetlevad aastas umbes 800 000 kohtuasja, mis hõlmavad väga mitmesuguseid küsimusi, näiteks maksude, pensionite või sisserändega seotud vaidlusi.

Tavaliselt peavad tribunalid oma istungeid komisjonina, kuhu kuulub juriidilise kvalifikatsiooniga eesistuja või kohtunik, keda abistavad konkreetsete valdkondade erialateadmistega komisjoni liikmed. Tribunalides ei ole vandekohtunikke ning kohtunik ei saa kaotanud poolele vanglakaristust määrata.

Tribunalide peaülesanne on püüda edukalt lahendada probleeme ning mõnel juhul võtta vastu otsus võitnud poolele kahju hüvitamise või heastamise kohta.

Rahukohtunikud

Rahukohtunikud (*Magistrates*, ka *Justices of the Peace* ehk JPs) menetlevad ligikaudu 95% kõigist Inglismaa ja Walesi kriminaalasjadest. Üle 30 000 rahukohtuniku täidab oma ülesandeid kohalikes piirkondades ning peab tavaliselt poolepäevaseid istungeid vähemalt 26 korda aastas. Neil ei pea olema õiguslast kvalifikatsiooni ning nad ei saa oma töö eest tasu.

Tavaliselt peavad nad istungeid kolmeliikmelise kohtukoosseisuna, kusjuures ühel liikmel on eesistuja väljaõpe – tema juhib kohtu liikmeid asja arutamisel ning võtab kohtu nimel sõna. Kohtukoosseisu abistab alati õiguslaste ettevalmistusega ametnik, kes nõustab õigus- ja menetlusküsimustes.

Rahukohtunikud tegelevad lihtsamate kriminaalasjade, näiteks väiksemate varguste, kuritegeliku kahju tekitamise ning avaliku korra ja liikluseeskirjade rikkumisega. Samuti vaatavad nad läbi mitmesuguseid perekonna ja lastega ning litsentsitaotlustega seotud küsimusi.

Prokurörid (*Prosecutors*)

Korraldus

Riigiprokuratuur (*Crown Prosecution Service – CPS*) on sõltumatu amet, kes vastutab Inglismaal ja Walesis süüdistuse esitamise eest kriminaalasjades, mille suhtes on toimetatud politseijuurdlus. Riigiprokuratuuri tööd kontrollib peaprokurör (*attorney general*), kes annab prokuratuuri tööst aru parlamendile. Inglismaa ja Wales on jagatud 42 tööpiirkonnaks, millest igaühte juhivad juhtivprokurör (*Chief Crown Prosecutor*). Samuti tegutseb neli riiklikku eriosakonda:

organiseeritud kuritegevuse osakond, erikuritegude osakond, terrorismivastase võitluse osakond ja pettuste uurimise osakond. Telefoniteenistuse CPS Direct kaudu antakse Inglismaa ja Walesi politseiametnikele ka töövälisel ajal nõu ja teavitatakse neid prokuratuuri otsustest.

Riigiprokuratuuri juht on riiklik süüdistaja (*Director of Public Prosecutions – DPP*), kes tegeleb kõige keerukamate ja tundlikumate juhtumitega ning nõustab politseid kriminaalasjadega seotud küsimustes. Tal on üldine vastutus riigiprokuratuuri esitatud süüdistuste ja süüdimõistmiste eest ning ta annab aru peaprokurörile.

Riigiprokuratuuris töötavad prokurörid ja abiprokurörid, samuti abiametnikud. Riigiprokurörid on kogenud vandeadvokaadid või juristid, kes vastutavad krooni nimel kriminaalasjades süüdistuse esitamise eest. Abiprokurörid vaatavad läbi ja käsitlevad rahukohtutes piiratud arvu kohtuasju.

Roll ja ülesanded

Riigiprokuratuuri töötajad:

nõustavad politseid ja vaatavad läbi kohtuasjade tõendusmaterjali võimaliku süüdistuse esitamiseks;
otsustavad süüdimõistva otsuse korral karistuse suuruse (kõikides kohtuasjades, v.a väiksemad kohtuasjad);
valmistavad kohtuasjad ette ja esitavad need kohtule.

Prokurörid on riigiametnikud ja nad võetakse tööle avaliku konkursi korras. Ametikoha nõuetele vastav kandidaat peab olema:

Inglismaal ja Walesis kehtiva tegevusloaga õigusnõustaja;

Inglismaa advokatuuri liikmeks olev vandeadvokaat, kes on praktiseerinud kogenud vandeadvokaadi käe all;

Euroopa Majanduspiirkonna või Rahvaste Ühenduse kodanik. Väljaspool Inglismaad ja Walesi kvalifikatsiooni omandanud juristid peavad enne ametikohale asumist läbima advokaadiks vastuvõtu katse.

Õigusvaldkonna ametite korraldus: juristid

Vandeadvokaadid

Advokatuuri nõukogu (*Bar Council*) on kõikide Inglismaa ja Walesi vandeadvokaatide (*barristers*) juhtorgan. See asutati eesmärgiga asjaomast kutseala parimal viisil esindada, sõnastada ja rakendada peamisi poliitilisi algatusi ning säilitada advokatuuri norme, mainet ja sõltumatust. Kooskõlas 2007. aasta õigusteemuste seadusega (*Legal Services Act 2007*) on selle kutseala reguleerimine tehtud ülesandeks sõltumatule ja suletud advokatuuri standardikomisjonile (*Bar Standards Board*). Vandeadvokaadid on iseseisvad eriväljaõppe saanud õigusnõustajad ja kohtuadvokaadid. Nad on üldiselt füüsilisest isikust ettevõtjad ning tegutsevad rühmana koos kontorites, mida kutsutakse advokaadibüroodeks (*chambers*), ja neid tuntakse kui advokaadibüroo rentnikke (*tenants*). Vandeadvokaadid saavad peamiselt advokaadi ehk kaitsja väljaõppe; teisisõnu koolitatakse neid kaitsma kliente kõrgema astme kohtutes. Samuti veedavad vandeadvokaadid suure osa oma ajast kliente nõustades ja juhtumeid uurides ning ka oma valdkonnas uusi teadmisi omandades. Ligikaudu 10% praktiseerivatest vandeadvokaatidest on valitsusnõunikud (*Queen's Counsel – QC*), kes tegelevad kõige olulisemate ja keerukamate juhtumitega.

Õigusnõustajad

Õigusnõustaja (*solicitor*) töö on pakkuda klientidele (kodanikele, äriühingutele, vabatahtlikele ühingutele, heategevusühendustele jne) professionaalset õigusnõu ja esindamisteenust, sealhulgas esindada neid kohtus. Õigusnõustajad teevad väga mitmesugust tööd. Enamik õigusnõustajaid töötab erapraksises, mis kujutab endast klientidele teenuseid pakkuvate õigusnõustajate ühendust. See võib olla mitut õigusvaldkonda hõlmav üldpraksis või kindlale valdkonnale spetsialiseerunud praksis. Osa õigusnõustajaid töötab valitsuse või kohaliku omavalitsuse, riigiprokuratuuri, rahukohtute, kaubandus- või tööstusorganisatsioonide või muude organite õigusnõustajatena. Õigusnõustajad võivad valida endale kõige sobivama töökeskkonna.

Õigusnõustaja annab tavaliselt klientidele õigusnõu. Kui kliendid soovivad seejärel, et neid esindataks Inglismaa ja Walesi kõrgema astme kohtutes, annab õigusnõustaja tavaliselt asja edasi vandeadvokaadile. Vandeadvokaadi osalemine ei ole siiski tingimata vajalik, sest sobiva ettevalmistusega õigusnõustajatel on õigus kliente kõrgema astme kohtutes esindada.

Õigusnõustajaid esindab Inglismaal ja Walesis **õigusliit** (*Law Society*). Tema ülesanded ulatuvad kutseala reguleerijate, valitsuse ja muude pooltega läbirääkimiste pidamisest ja lobitööst koolituse pakkumisest ja nõustamisest. Õigusliit aitab ja kaitsab õigusnõustajaid ning edendab nende tööd kogu Inglismaal ja Walesis.

Õigusnõustajate regulatiivamet (*Solicitors Regulation Authority – SRA*) tegeleb regulatiiv- ja distsiplinaarküsimustega ning kehtestab, kontrollib ja jõustab õigusnõustajate tööd käsitlevaid norme kogu Inglismaal ja Walesis. Kõnealust ainult avalikes huvides tegutsevat organit nimetati varem õigusliidu regulatiivkomisjoniks (*Law Society Regulation Board*).

Õiguslaste kaebuste amet (*Office for Legal Complaints*) on ette nähtud inimestele, kes soovivad õigusnõustaja töö kohta kaebuse esitada. Seda sõltumatut ja erapooletut asutust nimetati varem õiguslaste kaebuste teenistuseks ning tema ülesanne on lahendada kõik küsimused kiiresti ja tulemuslikult.

Notarid

Inglismaa ja Walesi õigusvaldkonna ametite kolmas ja vanim haru on notarid (*notaries*). Notaritele annab tegevuslubasid **lubade amet** (*Faculty Office*) (esimest korda andis lube Canterbury peapiiskop 1279. aastal) ning nende tööd reguleerib lubade kohus (*Court of Faculties*). Notarid on ühenduslülid tsiviil- ja tavaõiguse vahel.

Kõik notarid on saanud õiguslaste koolituse ning ehkki enamik neist võib töötada ka õigusnõustajana, omandavad notarid kvalifikatsiooni sõltumatute ja eraldiseisvate eksamite sooritamise järel. Kvalifikatsiooni saamiseks peavad kõik notarid läbima sama algkursuse – nõutav on **notarikoolituse läbimine Londoni Ülikooli kolledžis**. Pärast kvalifikatsiooni omandamist võivad notarid töötada kõikjal Inglismaal ja Walesis, kusjuures nad kõik täidavad suuresti samu ülesandeid. Lisaks notariaalaktilde ja notariaalsete dokumentide koostamisele ja väljastamisele võivad notarid nõustada ka testamendi ettevalmistamise, pärimis- ning pärandvara haldamise küsimustes.

Notarite tööd on sajandeid tunnustatud terves maailmas ning see on võimaldanud kodanike ja äritegevuse vaba liikumist. Sel viisil hõlbustavad notarid tavakodanike kaubandustegevust ja elu, võimaldades neil mõistliku tasu eest ning ilma põhjendamatu viivitusega vabalt elada oma igapäevaelu ning tegeleda äritegevusega.

Notarid on ametlik pitser ning notariaalsetel dokumentidel on Inglismaal ja Walesis õigusjõud. Notariaalaktild koostatakse era- ja avalik-õiguslikus vormis; viimaseid nimetatakse ka autentseks vormis notariaalaktildeks (*notarial act in authentic form*). Notari allkirja ja ametliku pitseriga kinnitatud notariaalaktilde tunnustatakse vastutava õigusametniku tõendusmaterjalina kõikides maailma riikides.

Notaritele kehtivad samasugused kutsetegevuse eeskirjad nagu õigusnõustajatele: nad peavad igal aastal oma tegevusluba pikendama ning neil peab olema ametialane vastutuskindlustus (*professional indemnity and fidelity insurance*). Tegevusluba pikendatakse ainult juhul, kui notar on tegutsenud eeskirjade kohaselt. Notar nimetatakse ametisse isikuliselt. **Notarite Koda** (*Notaries Society*) on umbes 800 notarit esindav organisatsioon. **Keelejuristide ühing** (*The Society of Scriveners Notaries*) esindab Londoni kesklinnas tegutsevat umbes 30 keelejuristi, kelle on ametisse nimetanud põline gild nimega

The Scriveners Company.

Patendi- ja kaubamärgivolinikud

Patendi- ja kaubamärgivolinikud (*patent and trade mark attorneys*) on intellektuaalomandi valdkonnas tegutsevad nõustajad. Nad annavad klientidele nimetatud valdkonnas õiguslaste nõu, eelkõige patentide, kaubamärkide, tööstusdisainilahenduste ja autoriõiguse küsimustes. Nad esindavad oma kliente

intellektuaalomandi vaidlustele spetsialiseerunud erikohtutes (mõned neist omandavad pärast protsessiadvokaadi kvalifikatsiooni saamist õiguse klienti kohtus esindada). Enamik patendi- ja kaubamärgivolinikke tegutseb erapraksistes. Paljud neist töötavad valdkonnale spetsialiseerunud praksises, kuid mõned tegutsevad ka õigusnõustaja partnerina. Lisaks tegutseb suur osa selle elukutse esindajatest mõne ettevõtte juures. Patendi- ja kaubamärgivolinikud, kellel on vastav kvalifikatsioon, võivad samuti nagu õigusnõustajad esindada klienti kohtus intellektuaalomandiga seotud kohtuasjades, sealhulgas andes vandeadvokaadile juhtnõore asja esitamiseks kohtus. **Patendivoliniike Ühing** (*Chartered Institute of Patent Attorneys – CIPA*) esindab terve Ühendkuningriigi patendivoliniike. Ühingu ülesannete hulka kuulub koostöö valitsusega intellektuaalomandi valdkonna õigusaktide alal, patendivoliniikele ja praktikantidele täiendõppe ja koolituse korraldamine ning koostöö valdkonna reguleerivate asutustega. CIPA eesmärk on edendada intellektuaalomandiõigust ja selle valdkonna elukutseid. **Kaubamärgivoliniike Ühing** (*Institute of Trade Mark Attorneys – ITMA*) esindab terve Ühendkuningriigi kaubamärgivoliniike. Ühingu ülesanneteks on läbirääkimiste pidamine valitsuse, ühingu sõltumatu reguleeriva asutuse (*independent regulatory arm – IPReg*) ja teiste organisatsioonidega ning lobitöö. Ühing korraldab kaubamärgivoliniikele täiendõpet ja koolitusi ning edendab kaubamärgivoliniiku elukutset ja intellektuaalomandiõigust. **Intellektuaalomandi Regulaatiivkomisjon** (*Intellectual Property Regulation Board – IPReg*) tegeleb kõigi regulaatiivsete ja distsiplinaarküsimustega, kehtestab ametinõuded kogu Ühendkuningriigi patendi- ja kaubamärgivoliniikele ning tagab nende nõuete täitmise ja järelevalve. Komisjon tegutseb avalikkuse huvides ning haldab seadusega ettenähtud patendi- ja kaubamärgivoliniike registreid, mis sisaldavad nii üksikisikuid kui ka büroosid.

Muud õigusvaldkonna ametid

Erinevalt rahukohtute töötajatest ei pea enamiku Inglismaa ja Walesi kohtute ametnikel ja muudel töötajatel olema õiguslast väljaõpet. Nad on riigiteenistujad, kes tegelevad haldusküsimustega ja abistavad kohtunikke. Nad ei või anda õigusnõu. Riigiteenistujatena on kõik kohtu töötajad **Kuningliku Kohtuameti** (*Her Majesty's Courts and Tribunals Service*) palgal.

Rohkem teavet kohtutöötajate kategooriate kohta leiata [siin](#) (456 Kb) [en](#).

Kohtuametnike roll rahukohtus on teistsugune. Palgata rahukohtunikel ei ole õiguslast kvalifikatsiooni ning neid nõustavad õiguslase väljaõppega ametnikud, kes jagunevad kahte kategooriasse: **kohtusekretärid** (*justices' clerks*) ja **õigusnõunikud** (*legal advisers*) ehk **kohtuametnikud** (*court clerks*). Kohtusekretärid on rahukohtunike peamised õiguslased nõustajad. Nad on vähemalt viieaastase erialase ettevalmistusega juristid (kas vandeadvokaadid või õigusnõustajad). Nad nõustavad rahukohtunikke õigus- ja menetlusküsimustes nii kohtus kui ka väljaspool kohtu. Nad vastutavad ka õigusnõunike juhendamise ja väljaõppe, osutatavate õigusteenuste kvaliteedi ning järjepideva õigusnõustamise eest oma haldusvaldkonnas.

Õigusnõunikud töötavad kohtus ja nõustavad rahukohtunikke õiguse, kohtupraktika ja menetluse küsimustes. Neil on samuti õiguslane ettevalmistus (nad on tavaliselt kas õigusnõustajad või vandeadvokaadid).

Kõrgema astme kohtu määrusi jõustavad nüüd **kõrgema astme kohtu täiteametnikud** (*High Court enforcement officers*), kelle nimetab ametisse ning kelle tööpiirkonna määrab kindlaks lordkantsler või tema volitatud isik. Nad vastutavad kohtuotsuste täitmise eest, nõudes sisse kõrgema astme kohtu otsuse või kõrgema astme kohtule üle antud maakohtu otsuse kohaselt võlgnetavaid summasid. Nad võivad võlasumma katteks kaupu arestida ja müüa. Samuti jõustavad ja kontrollivad nad valduse omandamist ja kaupade tagastamist.

Maakohtu kohtutäiturid (*County Court bailiffs*) on kuningliku kohtuameti teenistuses olevad riigiteenistujad, kes tegelevad maakohtutes langetatud ja seal registreeritud kohtuotsuste ja/või kohtumääruste täitmisega. Nad on riigiteenistujad, kes jõustavad kohtumääruste alusel kohtuotsuseid, taastavad valduse määruste alusel maaomandeid ning nõuavad kauba tagastamise määruste alusel kaupa tagasi. Kohtumääruste täitmine kohtutäiturite poolt on reguleeritud 1984. aasta maakohtute seaduse (*County Courts Act 1984*) artiklites 85–111. Täitmise kord on sätestatud tsiviilmenetluse eeskirjades (*Civil Procedure Rules*). Lisaks täidavad maakohtu kohtutäiturid muid ülesandeid, sealhulgas toimetavad isiklikult kätte dokumente ja täitmisele pööramise määrusi (*warrants of committal*). Täitmisele pööramise kord on sätestatud maakohtute seaduse artiklites 118–122.

Sertifitseeritud kohtutäiturid (*certificated bailiffs*) on eraehtutäiturid, kes on sertifitseeritud vara rendi eest arestimist käsitlevate eeskirjade (*distress for rent rules*) põhjal ning kellele on maakohtus töötav ringkonnakohtunik andnud sellekohase loa. Vara rendi eest arestimine tähendab, et rendileandja võib rendivõlgnevuste tasumise tagamiseks ilma kohtu sekkumiseta arestida rentniku vara. Mitme muu seaduse kohaselt on sertifitseeritud kohtutäituritel lubatud sisse nõuda ka muid võlgu, näiteks kohalikku kinnisvaramaksu (*council tax*) ja äritegevuseks kasutatava kinnisvara maksu (*non-domestic rates*).

Seonduvad lingid

[Riigiprokuratuur](#),
[lubade amet](#),
[Notarite Koda](#),
[Inglismaa ja Walesi kohtunikud](#),
[õigusliit](#),
[õigusnõustajate regulaatiivamet](#),
[õiguslaste kaebuste amet](#),
[õigusteenuste komisjon](#),
[Patendivoliniike Ühing](#),
[Kaubamärgivoliniike Ühing](#),
[Intellektuaalomandi Regulaatiivkomisjon](#),
[Kuninglik Kohtuamet](#).

Viimati uuendatud: 13/06/2017

Käesoleva veebilehe asjaomaseid keeleversioone haldavad asjaomased liikmesriigid. Tõlked on teostanud Euroopa Komisjoni teenistused. Originaali tehtavad võimalikud muudatused asjaomase riikliku ametiasutuse poolt ei pruugi kajastuda tõlkeversioonides. Euroopa Komisjon ei võta vastutust selles dokumendis sisalduva ega viidatud teabe ega andmete eest. Palun lugege õiguslikku teadaannet lehekülje eest vastutava liikmesriigi autoriõiguste kohta.